

Telegraful Român

Organ național - bisericesc. — Intemeiat în anul 1853 de Mitropolitul I. P. S. Nicolae

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8
Aureu Șaguna

Abonamentul
pentru parohii cl. I Lei 800; cl. II Lei 600; cl. III Lei 500. Particulari Lei 1000. Autorități și străinătate Lei 1500. De sprijin Lei 1500 Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se retază.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 12 Lei pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se 'dă rabat corespunzător.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

CUVÂNTAREA

I. P. S. Mitropolit NICOLAE

la înscăunarea noului Patriarh, I. P. S. Justinian

Indeplinite fiind în bună rânduială lucrările pregătitoare cerute de legile noastre bisericești, am ajuns astăzi la momentul solemn al orânduiri I. P. S. Voastre în scaunul de arhiepiscop al Bucureștilor, de mitropolit al Ungro-Vlahiei și de patriarh al sfintei noastre Biserici ort. române.

In numele Sfântului Sinod, am onoarea să îndeplinesc eu acest act sărbătoresc prin care I. P. S. Voastră intrați în șirul ierarhilor cari au păstorit vreme de veacuri de pe acest scaun, poporul nostru dreptcredincios, spre mântuirea lui. Urcând cu pietate acest venerabil scaun, de care este legată o moștenire scumpă unui neam întreg, I. P. S. Voastră primiți apostolatul care vine dela Hristos Domnul și care, prin succesiune apostolică, curgând ca un râu viu dealungul veacurilor, se oprește în clipa de față la misiunea ce Vi s'a încredințat.

Cu ziua de azi această misiune a I. P. S. Voastre crește în mărimea ei și răspunderea cu care sunteți îndatorat față de Capul nevăzut al sfintei Biserici, Hristos Domnul și Stăpânul sufletelor noastre, devine și mai covârșitoare. El, mai marele Păstorilor, ne-a lăsat spre propovăduire evanghelia mântuirii și idealul de viață ce se desprinde din ea. E cel mai mareș, mai înalt și mai cuprinzător ideal ce a strălucit în istoria lumii. E și astăzi tot pe atât de actual și necesar ca și în prima zi a răsăririi lui, căci e valabil pentru vecinicie. Iar puterile divine ale evangheliei sunt și pentru noi tot atât de vii și de mântuitoare, ca și atunci când jertfa izbăvitoare a lui Hristos Domnul a revărsat asupra lumii belșugul harului său sfințitor. Deschizându-ne sufletele și primind razele de lumină și căldură ale lui, noi pornim înviorați la propovăduire în mijlocul turmei noastre dreptcredincioase, bine știind că suntem ajutați de Mântuitorul nostru care a zis și pentru noi: „Iată eu cu voi sunt, în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Mat. 28, 20).

Cu sufletele înălțate și ațintite spre idealul evangheliei, noi păstorii bisericii, în frunte cu I. P. Sf. Voastră, vom depune toată râvna ce ne însuflește, pentru a-l cobori cu dragoste în mijlocul realităților vieții dela noi, făcând din el cheagul armoniei sociale, al frăției tuturor și al păcii pentru care luptăm. Prin această lucrare a noastră ne străduim să realizăm acea operă uriașă de înnoire a forțelor morale ale neamului nostru, care să-l facă capabil să se entuziasmeze de toate bunurile culturii și ale civilizațiunii și care să-i garanteze pentru viitor progresul așezat pe cele mai sănătoase temelii.

Bucuria noastră este deplină văzând cum se deschide sufletul popo-

ului nostru pentru a primi, în aceste zile, și a îmbrățișa cu tot mai multă căldură propovăduirea noastră. Sfintele lăcașuri sunt astăzi mai pline ca niciodată, scaunul mărturisirii este căutat cu tot mai multă încredere și, peste tot, alipirea poporului față de altarul Bisericii străbune este mai caldă ca oricând. Noi binecuvântăm aceste vremuri, pe cari Dumnezeu ne-a hărăzit să le trăim, pentru că vedem ce ogor larg de lucru ni se deschide în via pe care a sădit-o Dreapta Sa.

Intru îndeplinirea acestei opere înălțătoare de adâncire a lucrării lui Dumnezeu în mijlocul poporului nostru credincios, Vă făgăduiesc, Inalt Prea Sfințite, în numele fraților mei din Sfântul Sinod, tot sprijinul și tot ajutorul nostru călduros. Știm că alături de noi avem și întreg clerul și poporul, care și-a manifestat încrederea și nădejdea în I. P. S. Voastră cu prilejul alegerii în Marele Colegiu Electoral.

Suntem încredințați că prin desăvârșirea acestei opere folosim în cea mai mare măsură Patria noastră, pe care o iubim și pe care vom stăruia fără preget în mijlocul obștei credincioase s'o facem iubită cu toată ardoarea sufletului românesc.

Noi suntem o Biserică vie, o Biserică a poporului. Caracterul acesta determinant pe care Biserica noastră îl are dela originea sa și pe care și l-a păstrat nefalsificat în toată curgera veacurilor, noi, slujitorii altarului, îl considerăm ca o obligație permanentă și fundamentală a conștiinței noastre, de a-l conserva și întări prin lucrarea noastră.

Convinși fiind că programele tehnice de sporire a producției, de repartizare mai dreaptă a bunurilor și de înzestrare a așezămintelor puse în slujba prosperării poporului sunt bune și folositoare, Biserica adaugă acestor eforturi de îmbunătățire a vieții obștești silințele ei generoase de a înnoi cele din lăuntru ale oamenilor. În legătură cu aceasta, înțelegem să acordăm sprijinul nostru înaltei stăpâniri a Țării, care după cuvântul sf. Apostol Pavel „dela Dumnezeu este rânduită” (Rom. 13, 1). Acestei stăpâniri noi îi suntem mulțumitori pentru solitudinea pe care a arătat-o și o arată statornic Bisericii noastre, prin Guvernul în fruntea căruia se află omul de noi toți mult prețuit, Dl. Prim-ministru Dr. Petru Groza.

Cu ajutorul Celui de sus și cu înțelegătorul concurs al înaltelor dregătorii pământești, Biserica noastră avându-Vă în frunte pe I. P. Sfinția Voastră va sta „stâlp și întărire a adevărului” (I Timotei, 3, 15), în mijlocul problemelor și a îndatoririlor vremii noastre.

Solemnitatea instalării I. P. S. Justinian, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române

Duminecă, 6 Iunie a. c., a avut loc solemnitatea înscăunării și a instalării canonice a I. P. S. Justinian, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. Ședința solemnă a început la orele 10.20 a. m., în sala Marelui Adunări Naționale. Au fost de față: membrii Inaltului Prezidiu, în frunte cu dnii: Prof. Dr. C. I. Parhon, Președintele Inaltului Prezidiu, Prof. P. Constantinescu Iași, Mihail Sadoveanu și Ion Niculi; membrii Guvernului, în frunte cu dnii: Dr. Petru Groza, președintele Consiliului de Miniștri, Gh. Gheorghiu-Dej, prim-vicepreședinte, Teohari Georgescu, ministru de Interne, Stanciu Stoian, ministru de Cultelor, ș. a.; corpul diplomatic, reprezentat prin dnii S. I. Kavtaradze, ambasadorul U. R. S. S. în România, ambasadorii Bulgariei, Jugoslaviei, Cehoslovaciei, Poloniei, Ungariei, Statelor Unite, Franței, Italiei etc., membrii delegației Bisericii Ortodoxe Ruse: I. P. S. Nicolae Cruțitschi, Mitropolitul Moscovei, P. S. Arsenie, episcopul Calininului, P. C. Protoiereu Constantin Rujinski, administratorul afacerilor Patriarhiei din Exarhatul Ucrainei și dl. Serghe Ivanovici Filipov, secretarul particular al Mitropolitului Nicolae; delegația Bisericii Ortodoxe Bulgare; P. S. Mitropolit Chiril al Plovdivului și P. S. Partenie de Lovshi, vicarul Exarhatului Sofiei, reprezentanți ai tuturor Eparhiilor, ai autorităților civile și militare, membrii Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor ș. a.

Dl. Stanciu Stoian, ministru de Cultelor, a citit Decretul de confirmare de către Inaltul Prezidiu a alegerii I. P. Sf. Patriarh Justinian.

I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a predat dlui prof. Dr. C. I. Parhon, președintele Prezidiului, cărja Patriarhală, care a înmănat-o I. P. S. Patriarh Justinian, rostind următoarele:

Inalt Prea Sfințe Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

In numele Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, vă înmănez cărja de Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Vă urez să păstoriți în pace și pentru binele poporului și al Bisericii.

Să trăiți!

Cuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian

Dând expresie sentimentelor de recunoștință față de Inaltul Prezidiu și de încredere desăvârșită în sprijinul Onoratului Guvern, după ce constată că „astăzi mai mult decât oricând viața politică și viața religioasă a poporului nostru dreptcredincios sunt contopite”, fiii Bisericii fiind cetățeni ai Statului și „cărnuitorii Republicii Populare Române, cei mai mari

Insuflețit de această convingere, în numele meu și al fraților mei din Sfântul Sinod, urez I. P. Sfinției Voastre o păstorie îndelungată, plină de roade duhovnicești, spre lauda lui Dumnezeu, spre preamărirea sfintei noastre Biserici și spre propășirea dreptcredinciosului popor român!

ocrotitori ai Bisericii noastre”, I. P. S. Sa enunță cele „patru mari și capitale probleme” pe care Biserica le are de rezolvat în lumina noului idealuri sociale:

In primul rând, misionarii Bisericii noastre, din mijlocul poporului dreptcredincios, sunt pregătiți în mentalitatea și atmosfera vremilor de până ieri.

In această situație ei constituie o piedecă în noua activitate socială a Bisericii. După un program bine chibzuit și cu un corp de îndrumători bine pregătiți, poporul nostru trebuie îndrumat, orientat și convins pentru acest apostolat social cerut de oamnenii vremurilor noi. In mod firesc deci, urmează o selecționare și o promovare a elementelor dovedite apte și pregătite pentru noua misiune, cum și eliminarea celor ce nu mai corespund misiunii lor evanghelice, bineînțeles după normele unor școlarități aplicate de cei mai de seamă profesori de misiune.

In al doilea rând, Biserica Ortodoxă Română, pentru a putea răspunde cu folos acelorasi idealuri și năzuințe ale poporului nostru dreptcredincios, trebuie să-și reorganizeze pe alte baze, păstrând regulile canonice și monahale, clerul monahal, care trebuie să fie în slujba luminii, culturii și ajutorului societății, conduși de spiritul evanghelic al jertfelniciei pentru aproapele, făcând din schiturile și mănăstirile lor izvoare curate cu apa răcoritoare a Evangheliei lui Hristos pentru sufletul atât de insetat de lumină și de adevăr al poporului român dreptcredincios.

Pentru aceasta însă tot clerul monahal trebuie să treacă prin aceeași școală ca și clerul de mir, prin același foc curățitor care să topească toată șgura unor păcate ale trecutului, care încă mai dăinuiesc în Sf. Mănăstiri, redând Bisericii Ortodoxe Române un monahism nou și luminat, care să îmbine viața duhovnicească cu cea socială și culturală.

In al treilea rând trebuie revizuite armele acestor misionari și înarmarea lor cu armele duhului celui nou, pentru a ajuta în năzuințele lui pe omul păcii, pe omul unei societăți pașnice și plină de iubire. In lumina acestor postulate urmează să fie organizată toată predicarea cuvântului evangheliei, cea scrisă prin reviste, fie prin cărți de studii sau predici, fie prin cărți de literatură religioasă. Reorganizarea acestui arsenal de misiune se impune poate mai degrabă decât celelalte măsuri amintite mai înainte, atât pentru orientarea și îndrumarea clerului de mir și monahal, cât și pentru luminarea poporului dreptcredincios pe calea vieții celei noi.

Și însfârșit, în al patrulea rând Biserica noastră trebuie să se preocupe și de formarea clerului ei de mir și monahal în viitor. In acest scop trebuie să-și reorganizeze instituțiile pentru formarea clerului, care să poată răspunde tuturor năzuințelor și nevoilor poporului dreptcredincios, un cler cu dragoste pentru ridicarea poporului și cu zel pentru câștigarea sufletului poporului, sufletul enoriei, un cler cu drag de muncă pentru propășirea Bisericii și Patriei.

I. P. S. Justinian incheie cu făgăduința că-și va împlini cu devotament și

sfințenie misiunea de Patriarh pe linia acestor postulate și cu mulțumiri pentru încrederea ce i-a arătat Înaltul Prezidiu prin întărirea alegerii I. P. S. Sale ca Patriarh.

Cuvântarea d-lui Prof. Dr. C. I. Parhon, Președintele Înaltului Prezidiu

I. P. S. Părinte Justinian, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

Am ascultat cu o deosebită mulțumire cuvântarea înțeleaptă a Înalt Prea Sfinției Voastre și ni s'a umplut sufletul de bucurie văzând drumul luminat și sănătos pe care voii să îndrumați Biserica Ortodoxă din țara noastră.

Prezidiul Marii Adunări Naționale a R. P. R. vă mulțumește pentru încrederea ce-i arătați și vă asigură de sincera afecțiune ce vă păstrează și de toate speranțele ce își pune în modului cum înțelegeți să pășiriți pe credincioșii Bisericii ce conduceți.

Alegerea Înalt Prea Sfinției Voastre ca Patriarh a fost o mare sărbătoare nu numai pentru Biserică ci și pentru Prezidiu, Guvern și întreaga Republică Populară Română.

Ca și Înalt Prea Sfinția Voastră constatăm cu mulțumire că viața religioasă din țara noastră este legată în mod indisolubil de statul democrat român și credem că și I. P. S. Voastră că Statul și Biserica trebuie să se ajute reciproc, deoarece „toată țara care se desbină înăuntrul său nu dăinuiește”. Să căutăm dar cele ce înlesnesc pacea și slujesc spre a ne ajuta unul pe altul.

După aceea dl Prof. Dr. C. I. Parhon reliefează cele patru probleme capitale enunțate de I. P. S. Patriarh și aprobă într-un totul soluțiile preconizate. „Desigur că veți găsi în membrii Prezidiului, ai Guvernului, ai Sf. Sinod și ai Marelui Adunări Naționale tot sprijinul pe care îl bine meritați.

Să trăiți într-un mulți ani Înalt Prea Sf. Patriarh!

I. P. S. Patriarh Justinian a primit apoi felicitări din partea membrilor Înaltului Prezidiu, a membrilor guvernului și a autorităților civile și militare.

Asistența, încolonată într'un lung cortegiu, a coborât Dealul Patriarhiei, însoțind pe I. P. S. Patriarh Justinian până la Biserica Sf. Spiridon Nou, din str. Șerban Vodă. Pe trotuarele căii de parcurs erau așezați proși, călugări, călugărițe, corurile seminarilor etc. S'au intonat imnuri religioase.

Solemnitatea instalării canonice a I. P. S. Patriarh Justinian

În biserică Sf. Spiridon Nou s'a celebrat o slujbă religioasă de către un sobor de înalți chiriarhi, în frunte cu I. P. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului, I. P. S. Vasile, Mitropolitul Banatului, și I. Pr. S. Firmilian, Mitropolitul Craiovei. Apoi P. Gh. Vintilescu, directorul Sf. Sinod, a citit gramata sinodală de așezare în Scaun a I. P. S. Patriarh Justinian. La sfârșitul ei, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a investit, în numele sf. Sinod, pe noul Patriarh, conducându-l pe scaun și dându-i crucea, engolpioanele, omoforul și mitra. Apoi I. P. S. Sa a rostit o cuvântare, pe care o publicăm în fruntea ziarului nostru.

Cuvântul Bisericii ruse:

I. P. S. Nicolae Crutitschi, Mitropolitul Moscovei, a citit scrisoarea de felicitare trimisă de I. P. S. Alexei, Patriarhul Moscovei. Aducând un înalt omagiu memoriei fostului Patriarh Nicodim, care prin „lucrările lui de vastă cultură teologică” s'a situat „în rândul celor mai de seamă teologi pe care i-a dăruit Bisericii ortodoxe școala teologică rusă” și în persoana căruia a apreciat sincera dragoste de Academia Teologică din Kiev, de Biserica Ortodoxă Rusă și de poporul rus, I. P. S. Alexei al Moscovei dă expresie bucuriei prilejuite de alegerea I. P. S. Justinian ca Patriarh și continuă:

Cred și sunt convins că I. P. S. Voastră veți binevoi a onora cu prezența în fruntea delegației Bisericii române solemnitatea noastră bisericască cu ocazia aniversării

a 500 ani de autocefalie a Bisericii Ortodoxe Ruse, cum și a lua parte la lucrările congresului, în chestiuni bisericăști, ce va avea loc în luna Iulie a. c.

Uniți în rugăciuni comune și cu gânduri de sinceră și curată prietenie, să se întărească și să se cimenteze cu cele mai strânse și solide legături unirea noastră frățescă și spirituală, care să fie atât pentru binele și prosperitatea Bisericilor noastre, cât și pentru binele și folosul popoarelor noastre.

După predarea scrisorii de felicitări, I. P. S. Nicolae Crutitschi, Mitropolitul Moscovei, a prezentat în numele său personal și în numele delegației Bisericii Ortodoxe Ruse felicitări cu prilejul întronizării I. P. S. Justinian ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

I. P. S. Nicolae Crutitschi, Mitropolitul Moscovei, a menționat vechile legături dintre Bisericile ortodoxe române și ruse, stăruind în special asupra semnificației ultimelor vizite, a fostului Patriarh Nicodim în URSS în Iulie 1946 și a I. P. S. Alexei, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Ruse, în România în anul trecut.

În acest chip — a spus I. P. S. Mitropolit Nicolae Crutitschi — se formează o unitate de vederi, care consolidează forțele de neînvinși ale Bisericii Ortodoxe.

Cuvântul Bisericii Bulgare:

În numele Bisericii Ortodoxe Bulgare, I. P. Sfințitul Mitropolit Chiril arată că „ambele biserică (română și bulgară) prin vecinătatea lor” trebuie „să colaboreze la învierea și întărirea duhului ecumenic în sânul ambelor popoare”. În spiritul acestei unități ecumenice Biserica Ortodoxă Bulgară participă și la durerea pierderii Patriarhului Nicodim și la bucuria alegerii și instalării noului Patriarh. „Noi suntem convingși — zice I. P. S. Sa — că Înalt Prea Sfinția Voastră veți avea inițiativa generoasă ca pe calea bisericască să fie întărită prietenia între cele două popoare ale noastre”, ca astfel „cele două Republici populare, română și bulgară, să progreseze în buna stare spirituală și materială”.

Cuvântarea dlui Stanciu Stoian, ministrul Cultelor

Prezentând, conform unui „străvechiu obicei”, urarea Guvernului Republicii Populare Române, dl Stanciu Stoian, ministrul Cultelor, afirmă că burele tradiții trebuiesc păstrate și cultivate. Tradițiile cele bune — datinile sau predaniile, cum li se spune în Biserică — sunt memoria vie a obștei, comoară de experiență și înțelepciune, pe care ne-au lăsat-o înaintașii și care împiedecă omenirea de a reîncepe învățătura individuală și cu fiecare generație.

Putem spune, pe drept cuvânt, că tradițiunea cea bună este înțelepciunea, ieșită din nevoi și pătrunsă în obiceiurile obștei, identificându-se cu obștea. Ea devine astfel unealtă de preț în mâna progresului, contribuind efectiv la micșorarea suferinței în lume și la așezarea păcii și bune înțelegeri între noroade.

Aceasta este tradiția cea bună a Bisericii ortodoxe române și a Bisericii ortodoxe în general. Peste fațetele mai puțin vrednice de laudă ale unora dintre slujitorii ei a trecut vremea.

La instalarea în scaun a noului Patriarh al Bisericii ortodoxe române, tradiția aceasta bună ne stăruie în minte și pe ea o invocăm.

Nimeni nu ar putea să întorcă înapoi carul istoriei. De vremuri apuse pe veci și nedorite, pline de împilări și suferințe, poporul nu se înduioșează. Biserica și ea nu poate să lucreze decât după cuvintele Ap. Petru, care spune: „După făgăduială (noi) așteptăm cer nou și pământ nou, în care locuiește dreptatea”. În trecut căutam pilde, dar fapta ne duce spre viitor. Poporul așa cugetă și Biserica trebuie să stea lângă popor.

După aceea dl ministru Stanciu Stoian urează noului Patriarh să meargă „pe urmele înaintașilor buni și drepti”, să fie „neclintit în dragostea de patrie și popor”, să țină la „unitatea turmei” incredințate spre păstorie „și la înfrățirea cu Bisericile ortodoxe, în cadrul luptei pentru pace și bună înțelegere între popoare”. Eviden-

țind noile așezări ce și le-au dat poporul român și celelalte popoare vecine, care „și-au creat Republici populare libere și independente, înfrățite cu marea oceanică a lor și a democrației adevărate de pretutindeni, Uniunea Sovietică”, dl ministru Stanciu Stoian încheie astfel: „Îți urăm Înalt Prea Sfințite, ca păstoria pe care o inaugurezi să fie spre întărirea Republicii Populare Române, spre întărirea păcii și spre slava ideilor de libertate și dreptate pentru popoare”.

Cuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian

Prin ajutorul lui Dumnezeu și sprijinul Sf. Sinod, care L-a asigurat, „prin cuvântul I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, de toată colaborarea”, urmând pilda înaintașilor în Scaun, I. P. S. Patriarh Justinian nădăjduiește „că și noi vom putea merge pe urmele înaintașilor noștri, cu puteri unite, servindu-ne Biserica și Țara”. Apoi continuă:

Înalt Prezidiu,
Onorat Guvern,
Înalt Prea Sfințiti și Prea Sfinți Părinți,
Onorată asistență,

În urechile tuturor stăruiește încă ecoul ultimelor cuvinte ale Sf. Evangheliei de astăzi: „Și mai am și alte oi, cari nu sunt în staulul acesta și pe acelea mi se cade să le aduc” (Ev. Ioan, 10, v. 6).

Iarși, vrând nevrând, gârdul nostru sboară la frații noștri români greco-catolici, care până acum 250 de ani erau în staulul Bisericii noastre, erau cu noi. Rapiți din staul de „furul care nu vire decât numai să fure și să junghe și să piarză” (Ev. Ioan 10, 10), folosind la început amăgiri deșarte ca „beneficii și privilegii”, pentru a le cumpăra sufletele, ca apoi „să junghe și să-i piarză”, dacă ar fi îndrăznit să vină acasă, în staulul lor.

Dureroasele sbuciumări sufletești, care au transformat viața românească transilvană într'o mare tragedie, cum se exprimă istoricul Gheorghe Barițiu, încep odată cu instaurarea stăpânirii feudale, a dinastiei Habsburgilor hipercatolici, asupra Transilvaniei. Consolidarea tronului dinastiei Habsburgilor, cât și puterea lor de exploatare, erau socoite în funcție de tăria catolicismului. Politica prozelitismului catolic în Transilvania și moi cu seamă între Români era pe prim plan. De aici, obligațiunea pentru regii Habsburgi de a depune jurământ pe Sf. Evanghelie să extirpeze pe toți cei ce se vor împotrivi.

În continuare I. P. S. Patriarh Justinian arată cum în fața formidabilei puteri a imperiului Habsburgic, s'a ridicat credința neclintită a preoților smeriți dela sate și a poporului dreptcredincios. Astfel pe fresca vechiului al XVI-lea „sunt imortalizați mii de martiri, fie stinși în pribegie și captivitate, ca Inochentie Klein, fie că le-au putrezit oasele în temnița dela Kufstein...”, fie că au fost frânți pe roată... și sutele de schituri și mănăstiri nimicite din ordinul Mariei Tereza. Totuși „o parte din turma Bisericii ortodoxe transilvane, amenințată cu moartea”, a trecut la catolicism și nu s'a mai întors în staulul din care a plecat.

Ce s'a urmărit — se întrebă I. P. S. Justinian — prin actul politic „al unirii” cu Roma, smuls de habsburgi și de biserică catolică cum și prin concordatul hohenzollernilor? În primul rând s'a urmărit o spărțură sufletească în sânul neamului nostru, pentru ca să-l stăpânească și să-l exploateze mai ușor, și în al doilea rând s'a urmărit desnaționalizarea Românilor. De o trecere la catolicism a Românilor, ieșiiții s'au îndoit încă din primii ani ai unirii și au acceptat un compromis tot de natură politică, nu religioasă, mulțumindu-se numai cu recunoașterea de stăpân a Papei. Oricât de slab ar fi fost sporul pe care Românii uniți puteau să-l aducă bisericii catolice, sortită de habsburgi să devină dominantă în Transilvania, politica vieneză îl socotea drept arună a viitoarelor sale cuceriri sufletești. Nu erau nicidecum inclinați să renunțe la gândul de a izbui mai târziu să smulgă pe toți Românii din Transilvania din străvechile lor legături cu frații de peste munți, izolându-i de aceștia și înduplecându-i să se

întorcă deplin nu numai cu fața, ci și cu inima spre Viena împărătească.

Prin asemenea mijloace, cezaro-papismul și imperialismul habsburgic v'a putut ține pe voi, frați Români greco-catolici, desprinși de frații voștri ortodocși timp de 220 ani. Odată cu revenirea Transilvaniei la patria mamă, în 1918, toată suflarea românească v'a așteptat să veniți și voi în sânul Bisericii mame. Ați fost din nou împiedicați de imperialismul bisericii catolice, care și găsisse sprijin în dinastia hohenzollernilor, care spre o mai deplină siguranță, au impus țării noastre concordatul. Sunt destule măririle chiriarhilor despre străduințele lui Ferdinand în acest sens, el afirmând adesea că sprijină pe catolici, fiindcă el este catolic. Nimeni n'a mai îndrăznit să vorbească de unirea fraților români transilvăneni.

Ultimul stâlp al cezaro-papismului și imperialismului în aceste locuri, ultimul hohenzollern a abdicat.

Suntem în curent cu ultimele svârcoliri ale cezaro-papismului, instrument al noilor imperialismi, de a menține desbinarea între frați, de a folosi clerul bisericii greco-catolice ca instrument de slujire a scopului lor de dominație în țara noastră, singura lor nădejde, întrucât poporul greco-catolic este alături de întregul nostru neam în lupta lui de păstrarea libertăților câștigate, de apărarea suveranității și independenței Statului român.

Către clerul greco-catolic, singura nădejde a cezaro-papismului noilor imperialismi în țara noastră, și către Românii greco-catolici îmi îndrept părinteasca grijă, însoțită de o caldă rugăminte:

„Nu vă mai lăsați amăgiți. Fiți vrednici Români ca și înaintașii voștri, cari au păstrat cu viața lor tezaurul comun neamului românesc, „toată legea și credința ortodoxă din liurghiile și slujbele Bisericii ortodoxe”, și cari au murit cu nădejdea eliberării din jugul umilitor al tiraniei, când acest tezaur va înlesni revenirea voastră într'o singură Biserică, într'o singură credință, temelie nesdruncinată neamului și patriei”.

Ce ne mai desparte? Nimic altceva, decât credințioșia pe care încă o mai acordăți cu supunere Romei! Întoarceți-vă această credințioșie către Biserica neamului nostru, a strămoșilor noștri și ai voștri.

Energiiile pe care le-am cheltuit cu toții până acum în lupta defensivă pentru salvarea ființei religioase și naționale a neamului nostru, să le întrebuițăm de azi înainte, sub sceul părintesc al Statului român, al Republicii Populare Române, numai pentru consolidarea suveranității, libertății și independenței naționale în Statul nostru democrat.

Cele mai largi perspective ni se deschid pentru activitatea noastră în viitor, când nu vom mai munci izolați, părăsiți și prigoniți ca în trecut, ci vom fi închegați într'o Biserică puternică națională, care să cuprindă în sânul său tot clerul și tot poporul român din scumpa noastră patrie.

Odată cu inima plină de dragoste de părinte, vă îndind și mâna mea frățescă, chemându-vă cu cuvintele nemuritoare ale poetului:

„Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română...”

I. P. S. Patriarh Justinian își încheie cuvântarea aducând mulțumiri Înaltului Prezidiu, Înalt Prea Sfințitilor reprezentanți ai Bisericii Ortodoxe Rusă și Bulgare, Guvernului Țării, în deosebi dlui ministru al Cultelor, Înaltilor Ierarhi ai Bisericii ortodoxe Române, în special I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, și întregii asistențe.

Apoi cortejului a plecat spre Patriarhie în aceeași ordine ca la venire.

În Palatul Patriarhal s'a făcut Poli-hronul obișnuit de încheiere.

Seara la orele 18, a avut loc la A'eneul Român un concert cu caracter religios, dat de Societatea corală „Carmen” pentru sărbătorirea I. P. S. Justinian, cu prilejul înălțării în scaunul de Patriarh.

La concert au participat membrii Prezidiului Marii Adunări Naționale, membrii Guvernului, I. P. S. Patriarh Justinian, membrii corpului diplomatic, membrii delegațiilor Bisericilor străine, mitropolitii și episcopii Bisericii Ortodoxe Române, membrii Sf. Sinod, șefii de autorități, civile militare, culturale și bisericăști, numeroși proși etc.

Programul a cuprins numeroase bucați religioase de compozitori români și străini.

1848

Aspectul creștin al revoluției din Muntenia

1948

Revoluția română din 1848 a fost studiată sub diferite aspecte: istoric, politic, economic, social, etc. Nu știm însă să fi fost studiată și sub aspect religios. Și totuși o încercare de felul acesta nu trebuie să surprindă pe nimeni, căci, pe de o parte, revoluțiile iau uneori înfățișeri guasi-religioase, iar, pe de altă parte, religiile înseși sunt caracterizate printr'o dublă polaritate, de tradiționalism și spirit revoluționar în același timp, înrăurind adânc evoluția socială a popoarelor.

Lucrul acesta este adevărat mai ales în ce privește religia creștină și popoarele devenite creștine, a căror istorie e legată prin fire nevăzute de Evanghelia lui Hristos, nu numai în faptele mari, cum sunt revoluțiile, ci și în cele mai neînsemnate manifestări de viață.

Referindu-ne la poporul românesc, popor care s'a născut creștin și a trăit atâta vreme sub înrăurirea credinței ortodoxe, era cu neputință ca fondul său sufleteș creștin să nu se fi făcut simțit și în revoluția dela 1848, oferindu-ne astfel îndreptățirea de ordin psihologic și sociologic de a cerceta aspectul creștin al acestei revoluții. Lucru pe care am încercat să-l facem într'un mic studiu ce va apare în curând în *Anuarul Academiei teologice „Andreiane”*, sub titlul: *O latură necercetată a revoluției române din 1848*. În cele ce urmează nu facem decât să spicuim din acel studiu câteva note creștine ale revoluției din Muntenia; revoluție pe care presa românească și întreg poporul românesc o cinșesc după cuviință zilele acestea, la împlinirea a 100 ani.

Iată, de pildă, mărețul tablou al celor câteva mii de țărani, târgoveți și militari, adunați în ziua de 9 Iunie 1848 pe piața satului Islaz, ingenunchind în jurul unei mese pe care stă Evanghelia și crucea, iar de o parte și de alta stau înșirate douăzeci de sfeșnice cu lumânări aprinse. Preotul Radu Șapcă din Celeiu, ingenunchiat și el, rostește o rugăciune caldă, răscolitoare, în care cere lui Dumnezeu să-și arate milostivirea față de obiditul popor românesc. Într'un glas mulțimea jură împreună cu preotul să lupte și să moară pentru izbăvirea de nedreptăți și împilări. Se citește apoi celebra proclamațiune dela Islaz, care avea ca motto: Dumnezeu e Domnul și s'a arătat nouă; bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului.

Proclamația aceasta, numai ea dacă ar fi fost și tot s'ar fi putut vorbi despre spiritul creștin al revoluției române dela 1848. Ea e opera unui suflet de creștin în cea mai nobilă accepțiune a cuvântului, fie că acesta va fi fost Nicolae Bălcescu, fie că va fi fost Ioan Eliade Rădulescu. Căci Bălcescu și-a petrecut câțiva ani din frageda sa tinerețe în pușcărie, având ca singură lectură cartea sfântă, iar într'una din scrisorile sale își arăta credința fermă în nemurirea sufletului. Cât despre Eliade Rădulescu, acesta era cunoscut de toată lumea ca un suflet adânc religios și aplecat spre studii biblice.

Proclamația dela Islaz nu folosește numai simple moduri de adresare și formule evanghelice iubite de popor, ci este străbătută dela un capăt la altul de un duh evanghelic. „Pace vouă, pentru că vi se vestește libertate vouă!” începe proclamația, parafrazând cuvintele Evangheliei. La lupta pentru fericirea întregului popor sunt chemați toți Românii, fără deosebire de clasă socială, de funcție, cultură, etc., pe temelul principiului că „tot românul este un atom al suveranității poporului... și, după sfânta noastră credință, e și mai

mult, e fiu al lui Dumnezeu”. Prin urmare, principiul fundamental dela care emană egalitatea tuturor oamenilor și egala lor îndreptățire în stat este acela că toți oamenii sunt frați, ca fii ai aceluiași Părinte: Dumnezeu. Pe baza acestui înalt principiu proclamația decretează „aceleași drepturi politice și civile pentru tot românul”, „emanciparea clăcașilor”, „desființarea pedepsei degradatoare cu bătaia”, „desființarea atât în vorbă cât și în faptă a pedepsei cu moartea” etc. Și dacă poporul vrea să facă dreptate, să nu mai suporte toate sarcinile țării numai cei săraci, este pentru că „dreptatea e a lui Dumnezeu”.

Tot asemenea, proclamația declară libertatea presei, a cuvântului și a întrunirilor pe temelul principiului foarte interesant, după care „adevărul, ideile, cunoștințele vin dela Dumnezeu, în folosul general al oamenilor, ca soarele, ca aerul, ca apa și prin urmare sunt proprietate universală”. Ca o consecință a acestui principiu, „a îneca adevărul, a slinge luminile, a împiedeca foloasele, prin împiedecarea tiparului, este o vânzare către patrie, o apostazie către Dumnezeu”.

„Astăzi, spune mai departe proclamația, se proclamă niște legi pe temelul Evangheliei”. De aceea cuvioșii egumeni, protopopii și preoții sunt cei

dintâi chemați să le sprijine, pentru că ei „sînt în locul apostolilor”.

În fine, adresându-se țaranilor proclamația ia un mișcător accent evanghelic: „Și voi, o binecuvântați săteni, frați ai lui Hristos, munca voastră, pâinea și vinul, se prefac în trupul și sângele Domnului; voi sunteți fiii cerului, fiii păcii și ai țării; voi sunteți hrănitorii noștri; voi ați plâns și vă veți bucura; voi ați însetat de dreptate și vă veți răcori; pe voi v'a fericit Mântuitorul lumii. Fericiti sunteți în lumea aceasta și în cealaltă!”

Proclamația dela Islaz se încheie cu următoarele entusiaste îndemnuri la îmbărbătare: „Cu noi este Dumnezeu, fraților! În numele Lui sculați-vă. N'aveți nicio temere decât temerea de Dumnezeu, și atunci vouă cu adevărat vi se cuvine a striga fără rușine: „Cu noi este Dumnezeu!”... La arme români! la armele mântuirii!”

Scrisă în astfel de termeni și făcând apel necontenit la sentimentele creștinești ale poporului, proclamația dela Islaz a stârnit un mare entuziasm în popor, în rândurile preoțimii și chiar printre călugări. De aceea vedem printre revoluționari, chiar dela început, nu numai pe preotul Radu Șapcă din Celeiu, ci și pe alți preoți și călugări cari duc lupta alături de revoluționari și, până la urmă, împărtășesc soarta

acestora: persecuții, închisoare, surghiun etc. Așa e cazul cu arhimandritul Ioasăf Snagoveanu, care în timpul guvernului provizoriu a fost în fruntea „Comisiei pentru eliberarea robilor” și a făcut parte și din „Comitetul regenerației”, împărțind la urmă surghiunul cu frunțașii revoluției. Alți clerici se evidențiază în calitatea de „comisari de propagandă”, cutreierând satele, luminând poporul și inflăcărandu-l pentru noile orânduiri. Preotul Neagu Benescu, șeful deputaților țărani, duce și el o luptă grea cu marii proprietari în „Comisia proprietății”. Un alt preot, Ambrozie, dela sf. episcopie a Buzăului, a rămas cu poreclă de *Popa Tun*, pentru că în timpul contrarevoluției încercată de proprietari în ziua de 19 Iunie 1848 a sculat populația Capitalei împreună cu alți câțiva revoluționari și, în iureșul hărțuelii cu armata, s'a asvârțit asupra tunurilor și le-a stins fitilurile, încât guvernul provizoriu, mulțumind poporului într'o proclamație, se adresa și „tuturor preoților și ieromonahilor, ce în capul poporului, cu peptele goale, se puseră înaintea tunurilor și le smulseră din mâinile inamicilor libertății...” Și tot preoții se aflau în fruntea „deputațiilor populare” care veneau din toate județele în capitală pentru a felicita guvernul provizoriu revoluționar.

Interesant însă în revoluția munteană din 1848 nu este atât zelul, elanul clericilor, cât spiritul însuși în care a decurs revoluția și felul cum privea poporul noile reforme. În această privință, sunt numeroase documente din care reiese că atât conducătorii revoluției cât și poporul se credeau executorii unui mandat superior, împlinirii unor porunci evanghelice. Peste tot constituția este numită „sfântă” — „sfânta constituție” — peste tot este invocată autoritatea Evangheliei pentru a întări legitimitatea reformelor, peste tot se face apel la sfintele legăminte și la jurămintele depuse pe sfânta Evanghelic și pe sfânta cruce.

Astfel într'o Proclamațiune către moșnenii dela sate se spune: „Legile cele nouă sunt legi după sf. Evanghelic, cu care aici, pe pământ, să trăim în dragoste și frăție, și pe lumea cealaltă să avem raiul”. De asemenea, într'o cuvântare pe care Ioan Voinescu II, ministrul „trebilor din afară”, o ține pe câmpia Filaretului, în fața a 30.000 oameni din popor, a membrilor guvernului și a întregului cler din capitală — care aduseseră acolo și moaștele sf. Dimitrie, patronul orașului — spune: „Fraților, noi astăzi nu suntem adunați la această solemnitate pentru a celebra vreun sfânt sau vreo altă sărbătoare obișnuită, ci pentru sfințirea acestor steaguri naționale, care se înalță pentru asigurarea drepturilor celor mai scumpe, celor mai sfinte ale unei nații — pentru sfințirea, zic, a steagurilor celor mai potrivite cu mântuitoarele învățături ale Evangheliei. Pentru că, dacă aceste mărețe steaguri au proclamat egalitatea, oare Evanghelia nu a proclamat și ea tot aceea zicând: „Cel ce vooiește să fie mai mare să fie tuturor serv!” Dacă steagurile acestea au proclamat egalitatea, zdrobirea fiarelor, izbăvirea de sclavie și tiranie, apoi și Mântuitorul nostru Iisus Hristos nu a venit între oameni decât pentru ca să proclame acestea și, cu sângele său, să întărească frăția, dreptatea și sfânta libertate și egalitate”.

Deosebit de emoționant pare să fi fost mai ales momentul când, cu prilejul vizitei de felicitare a guvernului din partea cetățenilor județului Ilfov, Ioan Eliade Rădulescu a invitat pe un preot ortodox și pe cel romano-catolic din satul Cioplea să-și dea mâna în semn de înfrățire confesională.

Rugăciunea

rostită de preotul Radu Șapcă

în ziua de 9 Iunie 1848, la adunarea dela Islaz

Dumnezeule al puterii și al dreptății, ochiul tău este deschis asupra noastră! Privește poporul tău ingenunchiat înaintea Evangheliei și a crucii tale. El nu cere decât dreptatea ta dumnezeiască. Ascultă-i și-i binecuvintează rugăciunea. Dă tărie brațelor sale și vrășmașii tăi vor fi învinși. Varsă în pieptul său curajul, în inima sa blândețea și în sufletul său pacea.

Dumnezeule al luminii, tu ai înălțat stâlpul de foc care a călăuzit pe Moise în pustie. Zi, Doamne, ca ingerul sfătuitor de bine să se coboare în mijlocul nostru și să ne călăuzească pe căile tale. Binecuvintează din înaltul cerului stindardele noastre încununuate de crucea Fiului tău prea iubit; fă-le să fâlfâie pe calea bunei orânduiri și a adevăratei glorie.

Doamne! fiul tău unic a fost trimis de tine ca să se jertfească pentru mântuirea oamenilor. În iubirea sa, el a ajuns anatemă, pentru ca să sfințească munca săracului; a ajuns prada morții, pentru ca să dea viață și libertate oamenilor. Tu ești același Dumnezeu: biruința și libertatea sunt în mâinile tale. Izbăvește și mântuește pe tot omul care suferă; ridică și însuflește pe acest popor care moare, ca să facă să trăiască pe apăsătorii săi. Scapă-l de abuzurile care se fac cu așezămintele și chiar cu virtuțile sale. Izbăvește-l de abuzul clăcii, de ticăloasa iobăgie, pe care n'au cunoscut-o părinții noștri, de podvada drumurilor și a șoselelor, de aceste munci ale Faraonilor, de orice prigonire, de orice silnicie și de toată nedreptatea. Redă-i timpul și locul, cu care tu ai înzestrat pe om. Fă-l să se bucure de roadele muncii sale.

Mângâie, Doamne, pe un popor zdrobit de suferință, scoală-te și fă știut lumii că ești Dumnezeu celor harnici și al oricărui om ce se apropie de tine prin muncă, singura rugăciune pe care tu o binecuvintezi și o ascuți. Arată că ești Tatăl sărmanilor, al orfanilor și al văduvelor, mângâietorul celor asupriți. Noi numai numele tău îl chemăm și nu cerem ca lege decât numai Evanghelia ta. Fiul tău a făgăduit celor asupriți dreptate, celor flămânzi pâine, celor desnădăjduiți mângâiere. Redă copiilor tăi bunurile și pâinea lor, după dreptatea ta. Spiritul tău de mângâiere și de dreptate să le lumineze sufletele.

Bucurându-ne de lumina ta, de iubirea ta, de dreptatea și de puterea ta, te vom slăvi, de trei ori sfânt. Căci ale tale sunt stăpânirea și puterea și slava; ale tale, Tatăl și Fiul și Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Aspectul social al revoluției din 1848

Tot la sentimentele creștinești ale românilor făcea apel și generalul Măgheru atunci când revoluția era amenințată să fie înăbușită de Turci: „O frații mei Români, bușuș de Turci: „O frații mei aduce aminte de jurămintele ce am săvârșit spre păzirea și apărarea cu brațele noastre a sfintei și creștinești constituții, în care sunt consfințite adevărurile ce El, mai întâi, le-a proclamat în lume“.

Pentru a reda în mod corect aspectul creștin al revoluției muntene din 1848, ar trebui de sigur să urmărim și documentele de după înăbușirea revoluției, arătând prigoana și exilul pe care le-au îndurat numeroși preoți, protopopi, călugări și egumeni de mână. Până acolo s'a luat parte la revoluție. Când arii s'a mers, încât s'a interzis și tragerea clopotelor la biserici, pentru că izbucnirea revoluției și toate momentele ei principale au fost vestite poporului prin tragerea „în dungă“ a tuturor clopotelor bisericilor, începând cu marele clopot al Mitropoliei. Când însă că și din cele câteva spicuri de mai sus se poate vedea rolul pe care l-a avut credința creștină în revoluția munteană din 1848.

Rândurile de mai sus nu vor să fie decât un îndemn în acest sens și o modestă cinstire a revoluției muntene din lunie-August 1848.

EMILIAN VASILESCU

Mama

*Mamă, ochii tăi înrouași,
In grădina inimii creșurși
Lujeri, anii 'n floare semănași
Pe răsad zambile și răsurași.*

*Cântul lângă leagăn tors din in,
Il țesură zănele 'n livadă,
Scutec pentru sufletul de crin,
Strălucind în stele de zăpadă.*

*Prîmăvara'n crâng l-a înfășat
Și sub vraja lumii rade'n floare,
Chipul tău pe leagăn aplecat,
Mă culege blând în sărutare.*

*Sub căldura cerului deschis,
Mă topesc duios cu tine'n minte,
Pe cărările de-argint și vis,
In icoana Preacuratei Sfinte.*

Preot IOAN IONESCU

Noi membri ai Academiei R. P. R.

Printre noii membri ai Academiei Republicii Populare, d-nii Victor Eftimiu și prof. univ. G. Călinescu. Acesta din urmă a fost ales în locul profesorului Sextil Pușcariu, decedat în ziua de 5 Mai a. c. Printre noii membri corespondenți ai aceleiași înalte instituții amintim pe d. Const. Daicovici, profesor la Universitatea din Cluj și ministru adjunct al Invățământului public.

FOIȘOARA

Rolul Sibiului în Revoluția din 1848—49

Astăzi, când întreaga țară românească aniversază mărețele zile ale revoluției din 1848—49, se cuvine să spunem câteva cuvinte și despre „cetatea Sibiului“, care a avut rolul important de a dirija, prin reprezentanții săi, întreaga mișcare revoluționară.

Nu vom căuta aici să expunem toate faptele care se leagă de Sibiul, ci le vom aminti în treacăt, pentru ca apoi să expunem două episoade grăitoare despre rolul Sibiului în revoluția din 1848.

Astfel, planurile naționale de luptă, proclamația contra uniunii, conferințele din Sibiul, delegații Sibiului la adunările naționale și în delegațiile către guvernul din Cluj și către împăratul de război și apărător de țară, toate acestea scot în evidență rolul pe care l-a jucat Sibiul în această im-

Revoluția dela 1848 din țara noastră a fost, așa cum o caracterizează Nicolae Bălcescu, cel mai de seamă doctrinar al ei, o revoluție democratică cu nuanță socială. Rostul acesteia social al revoluției, rostul ei democratic, se vedește în toate cele trei provincii românești.

În Moldova, începând cu acea „conjurație confederativă“ din 1839, pusă la cale de burgezi și boieri, se precizează sensul mișcării de mai târziu: conspiratorii voiau o reorganizare a țării pe baze echitabile. Voiau desființarea deosebirilor de rang dintre boieri, îmbunătățirea justiției, desființarea cenzurii, eliberarea robilor. Tot așa în jalba către cârmuire, întocmită de cei o mie de oameni adunați în 27 Martie 1948 la hotelul Petersburg din Iași, se cereau reforme sociale adânci.

Cu toate acestea, mișcarea din Moldova are mai mult aspectul unei opoziții îndreptată împotriva lui Mihail Sturza, decât al unei reforme sociale. Ea mai are și defectul că în formularea cererilor de schimbări nu atinge prea mult interesele poporului. De aceea norodul de clăcași nici nu a luat parte la mișcare, lucru care a făcut, cum spune Xenopol, ca revoluția din Moldova să-i lipsească „acel caracter de seriozitate pe care îl impune mulțimea întărită“ (Ist. Rom., t. XII, p. 48).

De fapt a existat și în Moldova o revoluție, dar o revoluție a ideilor, declanșată și dirijată, uneori din umbră, de Mihail Kogălniceanu. Că aceste idei reprezentau de altfel lupta tacită a întregului popor din Moldova, o arată predica ținută de preotul Gheorghe Bădescu din Bărlan în ziua de Rusaliu a aceluiasi an revoluționar. Intre altele el spune: „Au doară nu locuim cu toți același pământ? Nu suntem toți frați după trup și duh? Sculați-vă dar zic, frații mei, uniți-vă toți să ne facem un trup și un suflet și să strigăm împreună cu acei buni patrioți, cari au venit la cunoștința adevărului de a nu mai ține pe popor în robie, ci de a se cunoaște cu toți ca frați, ca unii ce suntem zidiți de unul și același Dumnezeu, tot un pământ locuim și tot de un sânge suntem“.

Spre deosebire de cea din Moldova, mișcarea din Muntenia a găsit un adânc răsunet în masele populare. Și era firesc, deoarece revoluția e făcută în interesul țărănimii, căreia i se făgăduia ușurarea de greutate și dobândirea de drepturi. Conducătorii revoluției, în loc să discute doct despre revoluție și să întocmească utopice proiecte, au pornit să răscoale poporul.

Proclamația dela Islaz, alcătuită se pare de N. Bălcescu, cerea între altele pentru popor: egalitatea drepturilor civile și politice, contribuția proporțională după venitul fiecăruia, alegerea liberă pentru adunarea obștească, libertatea presei, a cuvântului, a întrunirilor, suprimarea boierescului și a robiei țiganilor.

Înainte de citirea proclamației, legendarul Popa Șapcă a binecuvântat mulțimile, ro-

stind o rugăciune de mare frumusețe, de înaltă și revoluționară semnificație socială. Publicăm în gazeta noastră această rugăciune smulsă dintr'un suflet de apostol al lui Hristos, care nu suferea numai pentru el, ci pentru tot poporul dreptcredincios.

În spontaneitatea și adâncă ei sinceritate această rugăciune zugrăvește, mai bine ca orice act oficial, caracterul social al revoluției pașoptiste. Gloatele de împovărași și osteniți din revoluția dela 1848 luptau într'adevăr pentru pâine și pentru dreptate socială.

Pentru aceste drepturi s'a convocat la București în 9 August o comisie alcătuită din deputați ai sătenilor clăcași și ai boierilor spre a hotărî raporturile dintre aceste două clase. Prin graiul preotului Neagu Benescu, deputații țărani arată cum sunt tratați clăcașii de proprietari, cum sunt bătuiți cu biciul, luați din sânul familiilor lor în timpurile cele mai grele și duși la munca câmpului. Nevasta secerând de dimineața până la prânzul cel mare, nu este s'obodă să-și alăpteze copilul; că adeseori săptămâna întreagă de lucru se socotește numai drept o zi de muncă, etc.

Țărani cer deci, ca îmbunătățirea soartei lor, desființarea clăcii și împroprietărirea lor. Boierii se opun însă. Singur Radu Ceaușescu sprijină pe clăcași. Conflictul dintre cele două tabere crește, comisia de proprietate este dizolvată. Totuși boierii, speriați de eventuala pierdere a privilegiilor, cer intervenirea armatelor streine împotriva „comuniștilor“. Intervenția străinii, dornici să pescuiască în apele turburi ale țării Clăcașii, descurajați, nu mai sprijină revoluția. De aceea armatele străine, ajutate de reacțiunea internă, după trei luni de frământări înăbușesc revoluția. Cârmuirea ia iarăși partea boierilor și norodul de clăcași este iarăși părăsit. Radu Ceaușescu și Popa Șapcă sunt arestați. Clăcașii din Teleorman, Prahova și Dolj încearcă să se opună cu forța la reintroducerea clăcii nerespsectate în timpul revoluției, dar împotriva lor au fost trimise tunurile străine. Lupta pentru pământ, libertate și drepturi a celor ce erau lipsiți de toate acestea, fusese iarăși înăbușită. Ea avea să izbucnească mai puternică, peste mai bine de o jumătate de veac, în marea revoluție țărănească dela 1907.

În Ardeal, împrejurările fiind schimbate, lupta Românilor a avut un caracter preponderant național. Românii ardeleni doreau în primul rând să fie recunoscuți ca naționalitate egală celorlalte națiuni, cu care trăiau în cuprinsul aceluiași stat, fără să lase la o parte însă revendicările de ordin social, cu atât mai mult, cu cât situația socială a țărănimii și a muncitorimii era aici cel puțin tot atât de grea și în principate.

Revoluția din Ardeal a avut aspectul unui tumult. Aceleași revendicări sociale, politice și naționale au ridicat toate naționalitățile care poplau acest Ardeal înglobat în absolutismul monarhic austriac. Au înce-

put Ungurii, urmați îndată de Sârbi, Croați, Sași, Secui și Români.

Situația socială a Românilor în momentul primei izbucniri revoluționare era cumplit de grea. După revoluția lui Horia, Iosif al II-lea, prin decretul din 21 August 1785, desființază iobăgia. Trebuia însă ca această măsură să fie încuviințată și de dieta țării, care semnă în 1846. Totuși, întocmit de nobili, acest urbariu nu putea fi decât codificarea și îmbrăcarea abuzului secular în formă de lege. La vvestea votării lui, o mișcare se făcu în toată populația satelor, semn al revoluției ce avea să izbucneasă, Al revoluției se, avea să izbucneasă a căpătat repede și un caracter de luptă pentru revendicări sociale.

Caracterul acesta social-politic s'a afirmat chiar dela Blaj, prima adunare a Românilor, unde s'a afirmat că nu se pot discuta chestiunile politice, înainte de a se fi dobândit libertatea tuturor cetățenilor. „Iobăgi jurăm să nu mai fim, s'au legat Români, ori vor șterge domni iobăgia, ori nu“.

În cuvântarea pe care Simion Bărnuțiu a ținut-o în 2 Mai în biserica din Blaj, la întrunirea pregătitoare ce precedea deschiderea adunării, se revoltă împotriva autorităților care au toate bunătățile și onorurile, iar pe popor îl încarcă cu greutăți ca pe vite. „Sunt și aristocrați, spune el, care bagă pe oameni în jug și grapă cu ei“. În ședința din 4/16 Mai, ca urmare a celor discutate, s'au precizat drepturile pentru care națiunea română deschidea luptă. În afară de revendicările de ordin politic și național, cele de ordin social erau: destituția iobăgiilor și a dijmelor fără nicio despăgubire, libertatea personală, libertatea tiparului și a întrunirilor, înființarea de școli de toate gradele, etc.

Aceasta este atmosfera ideologică a luptei sociale a Românilor ardeleni în revoluția dela 1848. Se cunosc amănuntele acestei lupte, ca și direcția greșită în care ea a fost îndrumată. Deși înăbușită, ca și în principate de altfel, revoluția din Ardeal rămâne totuși cea mai izbutită, deoarece poporul câștigă cea mai mare parte din drepturile pentru care a luptat. Așa se explică de ce revoluția din 1907 are loc numai în principate.

Paralel cu opera de distrugere și cu sentimentele de ură ale maselor, revoluțiile au o semnificație purificatoare și regeneratoare. Chiar când sunt înăbușite și aparent nereușite, consecințele lor în viața popoarelor sunt nelimitate și aproape totdeauna sunt urmate de renaștere: culturală, morală, religioasă mai ales. Și dacă de cele mai multe ori mișcările revoluționare românești n'au izbutit să introducă imediat o ordine socială echitabilă și liberă, apoi ele au izbutit cel puțin să elimine un mare număr de neadevăruri și nedreptăți sociale, au izbutit să înfăptuiască o ridicare a straturilor sociale de jos, creând oameni noi, care să creze la rândul lor, vremurile noi, pentru care au luptat revoluționarii din atâtea locuri și atâtea timpuri.

MARIANA VASILESCU

prejurare. De asemenea numele lui S. Bărnuțiu, titan al românismului transilvănean, este legat de Sibiu.

Vom expune însă, două fapte: Conferința din Sibiu din 8 Mai 1848 și eliberarea lui A. Tr. Laurian și a lui N. Bălănescu.

În vârtejul frământărilor care au precedat marea Adunare Națională de pe Câmpia Libertății din 3/15 Mai 1848, conferința din Sibiu, ținută în ziua de 8 Mai (decă numai câteva zile înaintea Adunării), este actul cel mai important și care pune Sibiul într'o lumină deosebită. Cu ocazia acestei conferințe, Sibiul, prin reprezentanții săi, avea să-și spună cuvântul.

Motivul ținerii conferinței era discutarea programului național, care urma să fie expus în marea Adunare Națională.

Cine a avut ideea ca această conferință să se țină în Sibiu? Presupunem că a fost ideea lui Bărnuțiu, de vreme ce, după ce s'a sfătuit cu T. Cipariu, canonicul blăjean, acesta propune capitulului să trimită doi reprezentanți la Sibiu. De ce a ales acest loc, este lesne de înțeles. Băr-

nuțiu făcuse experiențe dureroase în Blaj și apoi conferința care hotărâse ziua ținerii Adunării Naționale îi dovedise că tot Sibiu e mai potrivit. Mai ales că acum problemele care se desbăteau erau foarte importante. De asemenea în Sibiu avea pe prietenii săi pentru a-l sprijini.

Conferința s'a ținut în sălile Cnsistorului ortodox.

Din partea Blajului au luat parte canonicii Timoteiu Cipariu și Teodor Sereni. Papiu Ilarian, singurul isvor contemporan, ne dă știri puține și foarte laconice. Canonicii din Blaj aveau să se înțeleagă cu membrii Cnsistorului ortodox din Sibiu și cu ceilalți oameni ai poporului aflători în Sibiu, fără distincțiune de confesiune. Intre aceștia era Bărnuțiu cu prietenii săi, protopopul Nicolae Maniu, profesorii înălțurați dela Blaj Demetriu Boer și Nicolae Barbaru, poate și cei doi prieteni dela tezaurariat, Paul Dunca și Petre Maniu. Tineretul era reprezentat prin Alex. Papiu Ilarian și I. Buteanu. August Tr. Laurian, ce tocmai sosise din Principate, a luat și el parte.

Nu cunoaștem precis care au fost dis-

cuțiile conferinței. Papiu ne spune doar rezultatul lor, anume că naționaliștii se învoiară în 3 puncte: 1. Proclamația națiunii române. 2. Depunerea jurământului național. 3. Protestul contra uniunii.

Încă din 5 Mai, guvernul, dându-și seama de greșeala făcută, reprobă episcopilor că au chemat în același loc și pe ortodocși și pe uniți, „aceea ce nicidecum n'a fost intențiunea guvernului regesc“. Această „reprobațiune machiavelistică“, cum o numește Papiu, sosi în Sibiu în ajunul conferinței. Conferința a discutat și problema reprobării, dar zice Papiu că „de abia se afla un român, care se părea că ar vrea să zică, că ar fi întemeiată reprobarea guvernului. Toți ceilalți, în unire frățască, steteră nemșcați pe lângă adunarea națională, la care uniți neuniți împreună să se înfățișeze și să se consulte asupra cauzei naționale“. (Alex. P. Ilarian, Istoria Românilor din Dacia Superioară, tom. II, Viena 1852, p. 195).

Presupunem că în conferință vor fi avut loc discuții arate, dar rezultatul la care s'a ajuns nu are viață, că punctul de vedere național nu a avut adversari, dat fiind ușurința cu care s'au votat punctele care

Popa Şapcă

Sărbătorim 100 de ani dela revoluția din 1848. Intre cei care au luptat pentru înlăturarea nedreptăților sociale sunt și reprezentanții Bisericii. Documentele vremii pomenesc, în diferitele comitete și delegații, mulți preoți și protopopi. Și tot preoții și protopopii erau cei care, mai ales la sate, întrețineau conștiința drepturilor poporului.

Astfel, nu se poate vorbi de revoluția din Muntenia, fără a aminti figura legendară a părintelui Radu Şapcă sau, cum i-a zis apoi poporul, Popa Şapcă. Rolul lui a fost înfățișat cu înțelegere și dragoste de dl Prof. P. Constantinescu-Iași, vice-președinte al Inaltului Prezidiu al R. P. R., în 1945, într-o frumoasă conferință la București, tipărită apoi în broșură.

Nu cunoaștem prea multe despre viața p. r. Radu Şapcă. Fiu al preotului din satul Celei, jud. Romanai, părintele Şapcă n'a avut învățătura prea multă, dar și-a iubit Biserica și țara, iar sufletul lui era lângă țărani în mijlocul cărora trăia. El însuși o fi mântuit toate uneltele muncii câmpului, iar Dumineca și sărbătorile, cu palmele bătătorite de muncă, slujea liturghia și-și împărțea iobagii cu sf. Cuminecătura a Celui ce suferise pentru pacea și dreptatea tuturor.

Când a socotit că a venit vremea dreptății, p. r. Şapcă s'a alăturat frunțașilor mișcării revoluționare. Încă din 1843 îl găsim ca membru al unei societăți secrete numită, cu aromă evanghelică, *Dreptate și Frăție*. În ziua memorabilă de 9 Iunie îl găsim la Islaz, alături de ceilalți frunțași. Câmpia din jurul orașelului era plină de țărani, care veniseră să asiste la croirea unei alte soarte și pentru ei. Lucrul începu cu Dumnezeu. Sub cerul senin, „pe o masă mare, așternută, stau 20 de sfeșnice aprinse, sf. Cruce și Evanghelia. Alături, un hărdău mare cu apă sfințită, din care un preot aghesmuște mulțimea. Este preotul Radu Şapcă...” (Op. cit. p. 19).

După sfeștanie și sfințirea steagului tricolor, Ioan Eliade Rădulescu dădu citire vestitei Proclamații dela Islaz, pătrunsă de mult spirit creștin, din care redăm pasajul adresat clerului: „Cuvioși egumeni, protopopi, preoți, voi împliniți locul Apostolilor și astăzi se proclamă niște legi pe temeiul Evangheliei. Este sarcina voastră, datoria voastră, a ieși cu crucea în mână și a pecetlui cu dânsa tunurile și țevile purtătoare de moarte. Hristos a înviat și s'a doborât moartea și robia. Voi trebuie să spuneți lumii că este antihrist tot omul ce face moarte asupra fratelui său, tot ce mai voaie robia, tot omul ce n'are milă de sărac, de văduvă și orfan. Luați veștmintele voastre, armați-vă cu Crucea și cântați psalmul 108 împotriva oricărui vânzător al patriei!”

Cu siguranță că aci este și colaborarea părintelui Şapcă. După citirea Proclamației, părintele ținu adunării o predică frumoasă, încheiată cu o splendidă rugăciune,

care își păstrează și astăzi întreaga actualitate (O redăm în întregime în numărul de față. N. R.).

Preotul Şapcă face apoi parte dintre membrii guvernului provizoriu, care pleacă la București, în sunetul clopotelor dela bisericile satelor pe unde treceau. Părintele Şapcă nu merse însă la București, ci rămase în satele Olteniei, bătănd „drumurile satelor, pe jos și în căruță, pe ploaie și pe vreme rea, ca să adâncească în sufletul țărănilor concepția luptei pentru apărarea intereselor lor”.

Pentru meritul său de a fi luat crucea în mână și a fi chemat poporul spre lumină, dreptate și frăție, guvernul provizoriu îl citează pe preotul Şapcă într-un decret, numindu-l „Nastavnic” la mănăstirea Sadova (16 Aug. 1848) și e propus ca membru pentru constituanta.

După potolirea mișcării, p. r. Radu Şapcă a fost arestat și, după cum arată dl Prof. P. Constantinescu-Iași, a fost dus la închisoarea Văcărești. Nu se știe cât a stat acolo. Numai în timpul lui Cuza îl găsim stareț la mănăstirea Brâncoveni, unde a murit și a fost înmormântat.

Documentele nu pomenesc mai mult despre preotul Radu Şapcă, dar numele lui a rămas neșters în sufletul și amintirea poporului, pentru binele cărui a ridicat și a luptat. Țărani îl pomenesc în versuri ca acestea:

„Vine, vine, nu-ș ce vine
Popa Şapcă din Celei
Cu Goleștii câte trei!”

Sau:

„Să trăiască Popa Şapcă
C'a scăpat țara de clacă!”

Fericit preotul de care poporul păstorit își aduce aminte și-l poartă bună pomenire!

Se comemorează evenimentele dela 9 și 11 Iunie 1848. Intre cei care au luptat atunci pentru democrație și progres stă cu c'nte părintele Radu Şapcă.

Am ținut să amintim chipul și faptele sale, pentru noi, preoții, și pentru alții, spre a nu se uita că și în revoluția munteană din 1848 au fost „preoți cu crucea'n frunte”.

Gh. C. Diaconu

Adunarea Eparhială a Timișoarei

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Timișoarei, ținută în ziua de 30 Mai a. c., a luat un caracter festiv, comemorându-se în cadrul ei 100 ani dela hirotonirea într-un Episcop a lui Andrei Şaguna, „care a pus piatra de temelie a Mitropoliei Banatului”, și 100 ani de când, în marea Adunare națională de pe Câmpia Libertății din Lugoj, Eutimie Murgu, neînfricatul luptător al Românilor bănățeni, în fruntea celor 30.000 de bănățeni, cerea ca Banatului să i se dea „obișnuitul său mitropolit românesc”. Cu acest prilej, I. P. S. Mitropolit Vasile a rostit o importantă cuvântare.

mâni ca să ștergă diferența religioasă și să fie toți una” (Alex. Papiu: Op. cit. p. 194). Constantin Romanul era ardelean de origine. Fusese profesor la Blaj și, îndepărtat odată cu Bărbuțiu, plecă la București. Aceasta era și ideea lui A. Tr. Laurian. Ceea ce ne face să presupunem că n'ar fi exclus ca ei, care erau înainte la București, să-și fi pus amândoi problema unirii religioase a Românilor. Conferința n'a luat în desbatere problema, pentru a nu se compromite cauza națională. Dar gândul celor doi frunțași era și gândul tuturor bunilor români dela 1848.

Astăzi, când unitatea politică a Românilor este făcută, problema revenirii la ortodoxie a credincioșilor greco-catolici nu mai amenință unitatea națională, ci dimpotrivă. De aceea apelul adresat credincioșilor greco-catolici de către I. P. S. Mitropolit Nicolae nu vine decât să confirme năzuințele conducătorilor revoluționari dela 1848, fiind într-un tot pe linia de cugetare a lor.

Din cele de mai sus ne dăm seama de importanța considerabilă a avut conferința din Sibiu din 8 Mai 1848. Dacă această conferință ar fi eșuat, înțelegem cât

„Unitatea credinței”

— Intervenția I. P. S. Lt. Mitropolit Emilian al Sucevei —

Sub titlul de mai sus, I. P. S. Lt. Mitropolit Emilian al Sucevei a făcut începutul unei serii de patru importante articole, pe care le-a publicat apoi succesiv în ziarul „Semnalul”, în legătură cu apelul adresat de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului credincioșilor greco-catolici.

Semnalăm aceste articole ca o contribuție foarte bine venită pentru lămurirea marilor probleme ale unirii. I. P. S. Emilian cu oaste temelnică problema din studii și din propria experiență făcută ca diacon, preot și protopop la Sibiu, Reghin și Cluj. În calitate de revizor eparhial, I. P. S. Sa a cucerit Ardealul și și-a putut da seama ce nefericite au fost urmările actului dela 1700, care n'a schimbat credința poporului, dar a băgat desbinarea între Români. După ce analizează într-un articol „Actul unirii cu Roma”, I. P. S. Sa constată că unirea s'a făcut numai din unele meschine interese materiale și sub tot felul de presiuni politice. „La temelie acestui act, spune I. P. S. Sa, nu stă nici un dram de convingere, dovadă că s'a păstrat toată ortodoxia. S'a ajuns la unirea cu Roma cu mijloace silnice și cu făgădueli mincinoase, după cari nu s'a ales aproape nimic, decât o vrajbă între frații de același sânge, care nici astăzi nu este potolită”.

Cercetând în alt articol „Cele patru puncte ale unirii cu Roma”, I. P. S. Sa constată că poporul nu știe mai nimic despre ele și a rămas în vechea sa credință, în practicile și obiceiurile sale ortodoxe. „Cu toată încercarea clerului unit de a catoliciza Biserica unită, prin simțul tradițional al poporului, ea a rămas tot atât de ortodoxă în rit, obiceiuri, în cărți de slujbă, veșminte, icoane, calendare, ca și în 1700”, încât „poporul credincios greco-catolic, în majoritatea lui covârșitoare, este și astăzi ortodox în sufletul și credința lui”.

Cu perfectă onestitate, I. P. S. Emilian recunoaște că în trecut unașia a adus și unele foloase spirituale poporului românesc ardelean, dar „capitolul acesta s'a încheiat de mult. Drumurile de aici înainte nu mai merg toate la Roma”.

În articolul de încheiere, „Reînnoirea acasă”, I. P. S. Emilian adresează fraților uniți un vibrant apel, plin de înțelegere pentru greutatea cu care aceștia s'ar hotărî să facă marele pas, dar punându-le înainte unitatea, dragostea, pacea, buna înțelegere și solidaritatea frățească ce ar izvorî din revenirea lor la Ortodoxie. Numai de dragul bucuriei de nedescris ce ar cuprinde țara de-a-lungul și de-a-lătu, în deosebi Ardealul, când s'ar întâmpla cu adevărat ruperea pecetilor de pe actul unirii dela 1698, „numai de dragul acestei bucurii și încă ar merita rupte pecetele”, spune I. P. S. Emilian.

Suntem încredințați că intervenția I. P. S. Emilian va contribui la netezirea drumului pentru „reînnoirea acasă” a fraților uniți, reînnoirea pe care și-a pus-o

la i mă nou alesul nostru Patriarh, I. P. S. Iustinian.

De asemenea, așteptăm ca întreaga presă bisericească și, în oarecare măsură, cea laică să se mobilizeze pentru limpezirea problemei unașiei și pentru pregătirea fericitului eveniment, pe care poporul românesc ortodox îl dorește și-l așteaptă de atâta amar de vreme: reînnoirea acasă a fraților „d'n cealaltă strană”. T. R.

Reducerea datoriilor de războiu

Guvernul sovietic, la cererea Guvernului român, a redus, cu 50%^o, datoriile noastre de războiu față de U. R. S. S., aducând astfel o contribuție substanțială la opera de refacere economică și de progres social a Republicii Populare Române. Marea Adunare Națională, în ședința din 11 Iunie a. c. a exprimat „adâncă recunoștință a întregului popor românesc Generalismului Stalin și poporului sovietic pentru acest ajutor. Mari meetinguri muncitorești și adunări populare au dat expresie aceleiași gratitudinii, ce există în sufletul poporului față de marele popor vecin dela Răsărit.

Dela Redacția Telegrafului Român

Repetăm rugămintea către P. C. Protopopi și Preoți de-a ne trimite dări de seamă despre activitatea socială pe care o desfășoară, pentru a o face cunoscută prin „Telegraful Român” și a o da ca pildă celorlalte protopopiate și parohii. E o datorie a noastră să nu trecem sub tăcere opera samaritană a Bisericii și este o datorie a celor care o împlinesc să treacă peste fireasca și prețioasă modestie, servind drept pildă și îndemn confrăților.

Dorim însă numai fapte precise, realizări concrete — fie și de dată mai puțin recentă — nu proiecte, hotărâri, dorințe frumoase și, poate, nerealizabile.

În al doilea rând, rugăm pe P. C. Preoți să-și revizuiască dosarul cu predici ținute sau cu proiecte de predici și, dacă vor găsi în ele idei care ar merita să fie difuzate în ziua de azi, să ne trimită scurte rezumate, de una sau două pagini de caiet, menționând Dumineca, sărbătoarea sau alt prilej cu care s'au ținut sau ar fi bine să se țină predicile respective.

Încă mai mulțumiți am fi dacă P. C. Preoți ne-ar trimite regulat, pe mai multe săptămâni sau chiar lunar înainte și în legătură cu actualitatea, pe care să le publicăm în „Telegraful Român”, pentru a servi confrăților lor ca surse de predicare creștină.

Nădăjduim că acest dublu apel al nostru nu va rămâne fără răspuns.

Redacția TELEGRAFULUI ROMÂN

formau baza rezoluțiunii ce avea să fie prezentată adunării naționale”. Votarea lor de către adunare înseamnă că cei de față au ajuns la un acord în privința principalelor puncte de orientare a politicii românești. De acum politica lui Bărbuțiu se poate considera deplin biruitoare, drepturile națiunii române se vor cere integral, fără nicio tranzațiune”. (Silviu Dragomir: Studii și documente privitoare la Revoluția Românilor din Transilvania în anii 1848—49, Cluj 1947, p. 165).

După cum reiese din paginile lui Papiu, conferința s'a ținut într-o atmosferă de cald naționalism.

Nu greșim, spune dl Prof. S. Dragomir, „atribuind diapașonul ridicat al simțămintelor naționale mai ales concepției intrasigurate a lui Bărbuțiu și a tineretului grupat în jurul lui”.

Papiu ne mai relatează un episod caracteristic al conferinței, episodul venirii lui Constantin Romanul la conferință, care „într-o măsură considerabilă a avut conferința din Sibiu din 8 Mai 1848. Dacă această conferință ar fi eșuat, înțelegem cât

de dezastruoase ar fi fost urmările. Poate chiar adunarea națională ar fi fost compromisă. Dar Români cari au luat parte la conferință, conștienți de acest lucru, au acceptat în unanimitate punctele care aveau să formeze pilonii întregii politici românești din timpul revoluției. „Membrii conferinței din Sibiu vor fi resimțit în deplină conștiință tragicul acestei situații, care le împunea sarcini nespuse de grele și o răspundere istorică. În aceasta constă marea hotărâre luată de ei. Ele vor constitui pentru totdeauna unul din temelurile pe care se va clădi naționalitatea română” (S. Dragomir: Op. cit., p. 167).

Din toate acestea reiese maturitatea politică de care au dat dovadă membrii conferinței, în majoritate sibiieni, și importanța conferinței, ale cărei hotărâri au fost pecetuite prin prezența și jurământul celor 40.000 de români pe Câmpia Libertății.

Spre deosebire de primul fapt, în care s'a dovedit maturitatea politică a conducătorilor revoluționari dela Sibiu, faptul al doilea, pe care-l vom expune, ne va arăta de gălătuie strânsă d'om conducători și poporul condus. De astă dată, țărănimia, masele populare din jurul Sibiului își vor

spune cuvântul, acolo unde numai vîgilența și numărul impresionant mai puteau face ceva.

Către sfârșitul lui August persecuțiile guvernului maghiar, împotriva intelectualilor români și mai ales împotriva membrilor comitetului permanent, al cărui sediu era în Sibiu, deveniră din ce în ce mai mari. Goana după acești „Bujtogató” era una din preocupările importante ale guvernului. În acest scop, trimisese la Sibiu o comisiune care să cerceteze pe membrii comitetului. În 15 August, baronul Vay, în calitate de comisar plenipotent al ministerului în Transilvania, trimise la Sibiu pe supremul comite Françoise Béldi, pentru a aresta pe șefii comitetului. Știrea aceasta se răspândi repede printre români. Unii membri ai comitetului erau plecați la București. Simeon Bărbuțiu a fost întâlnit la „Curtea Mediasului”, într-o odaie dela parter, de către conducătorul arestatorilor, anume Dobokay, vameșul dela Turnu-Rosu. Acesta, necunoscându-l il întrebă despre Bărbuțiu. Până să cerceteze prin celelalte odăi, Bărbuțiu sări în stradă, pe fereastră și scăpă, ducându-se în com. Racovița.

NICOLAE STREZA, stud. teolog (Sfârșitul urmează)

INFORMAȚIUNI

INTERNE:

Marea Adunare Națională, aplicând art. 6 și 11 din Constituție, a votat legea privitoare la naționalizarea marilor întreprinderi industriale, bancare, de asigurări, miniere și de transporturi. Sunt deci naționalizate un număr de 690 întreprinderi, 352 vase fluviale și maritime, Soc. Rom. de Telefoane, Radiodifuziune, căile ferate particulare. Au rămas nenaționalizate celelalte industrii, pădurile, apele și izvoarele naturale. În prezent se lucrează la legea de naționalizare a pădurilor. Totuși statul va putea în mod excepțional accorda concesiuni particularilor și în industriile naționalizate. Proprietarii și acționarii vor primi despăgubiri pentru întreprinderile naționalizate. Astfel s'a făcut un nou pas în schimbarea structurii economice a Republicii Populare Române în drumul dela democrația populară spre socialism.

Guvernul român a recunoscut oficial Statul Israel și Guvernul său.

Delegația Bisericii Ortodoxe Ruse la înscăunarea I. P. Sf. Patriarh Justinian a vizitat în ziua de 5 Iunie a. c. pe d. dr. Petru Groza, președintele Consiliului de Miniștri, și pe d. prof. Stanciu Stoian, ministrul Cultelor. Delegația a fost însoțită de d. V. A. Lâsikov, secretar la Ambasada U. R. S. S.

Un Recensământ al întregului personal medical și auxiliar se organizează de către Ministerul Sănătății, în scopul unei repartizări mai potrivite.

Institutul de studii româno-sovietic a sărbătorit Joi, 3 Mai a. c., într'un cadru festiv, împlinirea unui an de activitate. Au fost de față membrii Inaltului Prezidiu, ai guvernului și alte personalități.

Academia Republicii Populare Române a ținut Joi, 27 Mai a. c., a doua ședință pentru comemorarea anului 1848. Dl profesor Silviu Dragomir a făcut o comunicare cu titlul: „Țărănimia din Transilvania în revoluția dela 1848”.

În comuna Bălcești, județul Argeș, s'a inaugurat de curând, în conacul familiei Bălcescu, căminul de odihnă și creație pentru scriitorii „Nicolae Bălcescu”.

AVIZ. În numărul următor al Telegrafului Român vom da lista abonaților (parohii) care au plătit abonamentul pe anii 1947 și 1948. Mai târziu vom remarca și pe cei care nu ne înțeleg și nu ne ajută să apărem regulat și în bune condițiuni tehnice.

ADMINISTRAȚIA

„TELEGRAFUL ROMÂN”

EXTERNE

În Palestina, la propunerea mediatorului O. N. U.-lui, Bernadotte, evreii și arabii au acceptat armistițiul de 4 săptămâni, începând cu 11 Iunie a. c. Totuși mai sunt lupte izolate.

D. Dr. Eduard Beneș, Președintele Republicii Cehoslovace, a demisionat. Noul Președinte ales de Adunarea Națională în 14 Iunie a. c. este d. Clement Gottwald.

La Sofia au avut loc Luni, 24 Mai a. c., de ziua sfinților Metodiu și Kiril, marile serbări ale culturii poporului bulgar.

Camera reprezentanților a votat reducerea cu 25% a ajutorului american acordat unor țări prin așa numitul „plan Marshall”.

Nr. 4445/948.

Comunicat

În atențiunea oficiilor noastre protopopești și parohiale

În Nr. 18—20 al gazetei „Lumina Satelor” s'a publicat din partea redacției și administrației, o chemare către preoțimea, către prietenii, cititorii și abonații acestei publicații. Atragem binevoitoarea atențiune a P. C. părinți protopopi și preoți din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre asupra aceluia chemării, ca ea să nu rămână fără a merge.

Intr'adevăr, mult prețuita gazetă de propagandă misionară, care a apărut regulat la

Sibiu timp de un sfert de veac, este primejdă astăzi în existența ei din lipsă de mijloace materiale. „Lumina Satelor” se va stinge, dacă nu i-se va veni urgent în ajutor.

Apelăm la P. C. părinți, protopopi și preoți, să-și facă o problemă din ajutorarea gazetei „Lumina Satelor”. Acțiunea o va începe fiecare din momentul primirii acestui comunicat și până la 29 Iunie, sf. Apostoli Petru și Pavel. Se va utiliza cu deosebire răstimpul de 10 zile, dela Rusalii și până la ziua apostolilor. În acest răstimp avem 5 sărbători, în cari, făcându-se apel la credincioși, se pot strânge sume cât de modeste din multe părți, și „Lumina Satelor” va putea fi ajutată și salvată.

Preoțimea noastră va avea ocazie să verifice, câte abonamente la gazetă sunt în parohie, dacă parohia e abonată? Se va trece la faptă și mai întâi va face parohia un abonament, apoi în parohiile până la 1000 suflete ar fi de dorit să se facă cel puțin 10 abonamente; în cele cu 1000—1500 suflete, cel puțin 15 abonamente, în cele cu 2000—2500, 3000—4000 suflete, cel puțin 20, 25, 30, 40 abonamente.

Este de folos și de trebuință să punem în mâna credincioșilor noștri o gazetă bună duhovnicească. Vom considera ca o realizare misionară prețuită activitatea P. C. părinți protopopi și preoți, cari vor fi realizați în parohiile lor abonate pentru „Lumina Satelor” în proporția amintită. În orice caz, trebuie abonată, acum urgent, fiecare parohie. Abonamentul pe un an costă Lei 200, pe o jumătate de an Lei 100. Sumele de bani vor fi expediate pe adresa Administrației „Lumina Satelor”, Sibiu str. Mitropoliei Nr. 45.

Din partea conducerii gazetei, au fost organizate 3 întruniri misionare, de sprijinire a ei.

1. De Sânziene (24 Iunie), la Blăjeș, jud. Târnava mică.
2. Duminecă 27 Iunie, la Gurarâului.
3. Marți 29 Iunie, la sf. Petru și Pavel, în Brașov, bis. sf. Nicolae.

Preoțimea noastră este rugată să sprijinească aceste întâlniri misionare, pregătind din timp sume cât de modeste, pentru a contribui la fața locului cu câte ceva pentru ajutorarea gazetei „Lumina Satelor”.

În cele 5 sărbători din răstimpul misionar dela Rusalii până la sf. Petru și Pavel, se va purta în biserici un disc special, pentru sprijinirea „Luminii Satelor”. Obligăm oficiile noastre parohiale să raporteze către oficiile protopopești cum au îndeplinit aceste dispozițiuni și câte abonamente au făcut în acest răstimp la „Lumina Satelor”. Oficiile protopopești, la rândul lor ne vor raporta până la 15 Iulie a. c., ce s'a realizat în întregul tract în această cauză.

Sibiu, la 9 Iunie 1948.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 349/1948. (6) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Sâmbăta de jos**, din protopopiatul ort. rom. Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat.
2. Locuință în casa parohială cu 4 camere și una bucatărie, grajd, șură, grădina mare, situate pe șosea, lângă vale.
3. Sesiune parohială 7 jugăre pământ arabil cl. I (într'o tablă).
4. Stola obișnuită în protop. și parohie.

Obligațiuni:
Preotul ales va predica în Dumineci și sărbători și va catehiza gratuit la Școala Primară și lângă celelalte îndatoriri.

Cererile de concurs însoțite de acte și de binecuvântarea arhierescă de candidare, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. român Făgăraș, în termenul sus arătat. Curenții se vor prezenta în parohie într'o zi și e demoralizabilă a Oficiului protopopesc, spre a liturghisi, a predica și a face cunoștință cu credincioșii parohiei.

Făgăraș, la 25 Aprilie 1948.

Oficiul protopopesc ort. român Făgăraș, în înțelegere cu Consiliul parohial din Sâmbăta de jos.

Traian Ciocănelea
Protopop

Nr. 3712/1948.

Comunicat

Aducem la cunoștința P. C. Preoțimi și a cântăreților bisericești din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, că pentru acordarea ajutoarelor de naștere, de căsătorie și de înmormântare, Onor. Minister al Cultelor, cu adresa Nr. 16.727/1948, cere următoarele acte:

I. Ajutoare de naștere

1. Extrasul de naștere al copilului, eliberat de primăria respectivă, *timbrat legal*.
2. Declarație în dublu exemplar, *timbrată legal*, dată în scris de tatăl copilului, din care să se constate că soția este sau nu funcționară și că n'a primit ajutorul de naștere dela instituția unde lucrează. Ambele exemplare ale declarației trebuie certificate de primăria respectivă sau de Oficiul protopopesc.

II. Ajutoare de căsătorie

1. Extrasul de căsătorie, eliberat de primăria respectivă, *timbrat legal*.
2. Declarație, în dublu exemplar, *timbrată legal*, certificată de primărie, din care să se constate că soția este sau nu funcționară și că n'a primit ajutorul de căsătorie dela instituția unde lucrează.

III. Ajutoare de înmormântare

1. Extrasul de deces al capului familiei — preot sau cântăreț — soției sau al unui copil, eliberat de primăria respectivă, *timbrat legal*.

2. Certificat, în dublu exemplar, eliberat de primăria respectivă, din care să se constate cine a suportat cheltuielile de înmormântare, având dreptul la rambursarea lor. La certificat SE POT anexa acte doveditoare despre cheltuieli.

P. C. Preoțime se va conforma întocmai în cazurile când adresează Consiliului arhiepiscopesc cereri de asemenea ajutoare. Ajutoarele nu se pot cere direct dela Onor. Minister al Cultelor.

Sibiu, 23 Mai 1948.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 3931/1938.

Comunicat

Prin deciziunea Ministerului Cultelor Nr. 17.302/1948, publicată în Mon. Oficial Nr. 112, din 17 Mai a. c., preoții parohii dela toate parohiile de pe întreg teritoriul R.P.R. ai tuturor cultelor, *se numesc gestionari*, însărcinați cu conservarea bunurilor publice mobile și imobile aflate în păstrarea lor.

C. Preoți gestionari au obligațiunea de a lua măsurile ce le vor socoti necesare pentru păstrarea bunurilor încredințate, spre a nu fi sustrate, distruse sau schimbate, revenindu-le obligațiunile și răspunderile conform Legii Contabilității Publice și Legii Patrimoniului public.

C. Preoți sunt îndrumați a se conforma întocmai acestei deciziuni ministeriale, cu adăul că consiliul și epitropia parohială rămân și pe mai departe cu atribuțiunile și responsabilitatea lor.

Sibiu, din ședința secției economice, ținută la 1 Iunie 1948.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 28/948 (5) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a **Moșna**, din protopopiatul Mediaș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Beneficii:

1. Salar dela Stat.
2. Casa parohială nouă cu toate supraedificiile economice.
3. Sesiune parohială: 14 jug. arător și 3 jug. fână
4. Una vie plantată pe rod pe 400 st. □
5. Stola uzitată în parohie.

Îndatoriri:

Cel ales va predica regulat în Dumineci și sărbători și va catehiza regulat la șco. la primară.

Cererile de concurs însoțite de toate documentele necesare se vor înainta în termen Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc întrucât întregirea parohiei se va face prin numire.

Mediaș, 12 Februarie 1948.

Ioan Crăciun
Protopop

Se întorc acasă

Este timpul ruperii peceților nedrepte. Orice ingenuchiere trebuie să țieze! Este acum vremea de strălucire a libertății în democrație. Poporul își da seama de acest lucru și se grabeste să culegă roadele acestor vremi.

Frații noștri români uniți încep și ei să se întoarcă acasă. Mișcarea de reînsoțire a început de mult, dar lucrul mergea mai greu sub regimurile dictatoriale.

Astfel, într'o comună din jud. Făgăraș, în decurs de câțiva ani, parohia unită și-a pierdut pe toți credincioșii, carti cu însuflețire au revenit la Biserica lor strămoșească, Biserica neamului. A rămas unul singur la strana stângă, a un fel de piatră de poziționare, semn al cătăcirii în care fusese atrasă o parte din Românii din Ardeal, de împărații dela Viena și de mulțimile papistașe.

Proaspăt ne-au venit știri din părțile Zarandului, Târnavei Mici, Alba, unde mulțime de credincioși au înțeles să se întoarcă acasă. Biserica ortodoxă, cu brațele dragostei deschise, primește pe cei ce se întorc, știind bine că de această defectiune n'au fost vinovați frații noștri, ci vremurile de întunec, de apăsare și de nedreptate ale trecutului. Toate acelea astăzi s'au dus, au pierit, iar poporul în plină libertate, își poate îndrepta aspirațiunile lui spirituale către maica lui cea adevărată, Biserica ortodoxă.

Referent

Episcopia Ortodoxă Rom. a Maramureșului
Sighet

Nr. 738/1948

4 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de Protopop al Tractului Baia Mare, „Cetatea de Piatră”, parohia centrală Baia-Mare, județul Satu-Mare, se publică concurs prin alegere cu termen de 45 zile, dela 15 Mai la 1 Iulie 1948.

Beneficiile sunt următoarele:

I. Dela parohia centrală:

1. Sesiune parohială de 17 jug. cadastrale.
2. Stolele obișnuite.
3. Salar dela Stat.

II. Dela protopopiat:

1. Diurna de Protopop.
2. Paușal pentru cheltuielile de cancelarie, conform prevederilor bugetului aprobat de corporațiunile protopopești.
3. Diurna dela parohii pentru vizitațiuni canonice.

3. Locuință în natură.

Protopopul ales va suporta toate impozitele după sesiune și beneficiul său.

Noul ales este obligat să predice regulat în Dumineci și sărbători și să catehizeze regulat la toate școlile din Parohia centrală.

Cererile se vor înainta Consiliului Eparhial Ortodox Român din Sighet, anexând următoarele acte:

1. Extras de naștere și botez.

2. Certificatele școlare și de calificare preoțească precizate în Statutul organic și concluzelor congresuale, precum și în Legea și statutul de organizare, art. 64 și anume:

a. Diplomă de bacalaureat sau diplomă de seminar.

b. Diplomă de calificare preoțească pentru parohii de clasa primă.

c. Diplomă de absolvirea unei Academii Teologice sau Licența în Teologie.

d. Dovadă că a împlinit cel puțin cinci ani în serviciul Bisericii cu o activitate rodnică în cariera preoțească.

3. Certificatul de serviciu.

4. Autobiografia.

Concurenții vor anexa litere de admitere dela Prea Sfințitul Episcop al Eparhiei noastre, iar celor din alte Eparhii le trebuie și încuviințarea dela Preasfințitul Chiriarhi respectiv și aprobarea dela Consiliul nostru Eparhial de a candida.

Din ședința Consiliului Protopopesc Ortodox Român al Protopopiatului Baia-Mare, județul Satu-Mare, ținută la 17 Februarie 1948.

Președinte: Protopop Stavr. (ss.) Alexiu Latîș. Notar, (ss.) A. Grobei Dir. Școlar.

Aprobat în ședința Consiliului Eparhial Ortodox Român al Maramureșului din 21 Aprilie 1948.

Episcop
† SEBASTIAN

Consilier Referent
Preot V. PUȘCARIU